

TARİH VAKFI MÜKEMMELDİR BAĞIŞÇI İZİNİLDİR SATILABİLİR

kitle

8 Aralık 1974 HAFTALIK SOSYALİST GAZETE 200 Kurus. Sah günleri yayımlanır

Bütün dünya işçileri BİRLEŞİN

kitle

Zafer, yiğit Ozbucak işçilerininindir

Adana'daki Ozbucak tekstil işyerinde 724 işçi çalışır. İşçi örgütüne asgari ücret 2. zamlanması için mücadele ediyor. Bu günün işçi sendikası Ozbucak İşçileri Sendikası faaliyetlerinde bulunarak, hele hele patronun istediği Tekestil sendikasına izin verilmeli, Tekestil sendikası da izin verilmeli, Tekestil sendikası da izin verilmeli, Tekestil sendikası da izin verilmeli...

Keban Holding'de grev başladı

1500'ü aşkın işçi greve çıktı. İşyerinde 1500'ü aşkın işçi greve çıktı. İşyerinde 1500'ü aşkın işçi greve çıktı. İşyerinde 1500'ü aşkın işçi greve çıktı...

Sahte referandum oyunlarını işçilerin kararlılığı bozuyor

Epeng'e işçilerinin yiğit direnişi sürüyor

Referandum hakkını yazarak, referandumun adını değiştiren yeni bir oyun başlatmışlardır. İşçilerin direnişi sürüyor...

İşçi sınıfının kendisi sendika seçme referandumu (referandum) müdahalesiyle yazılıyor. İşçilerin direnişi sürüyor...

Kayseri'de işçi kıyımı başladı

Kayseri Kitle Büro su bildirdi. Kayseri'de işçi kıyımı başladı. Kayseri'de işçi kıyımı başladı...

DBT KİSİYE 100 BİN LİRA TEKİFİ EDİLDİ

Adana'da sınıma teklifleri, üyelerinde daha 1 ay önce basıldı. DBT kişiyi 100 bin lira kadar teklif edildi...

İrmak hükümeti alelacele faşist bir kanun çıkarma sevdasında

İrmak hükümeti alelacele faşist bir kanun çıkarma sevdasında. İrmak hükümeti alelacele faşist bir kanun çıkarma sevdasında...

Toplantı ve gösteri özgürlüğünün kısıtlanmasına karşı çıkalım

İrmak Hükümeti Alelacele kanun çıkarma sevdasında. Toplantı ve gösteri özgürlüğünün kısıtlanmasına karşı çıkalım...

man güçleri seçme mecbur etmişlerdir. İrmak Hükümeti Alelacele kanun çıkarma sevdasında...

CHP kendine

CHP kendine. CHP kendine. CHP kendine. CHP kendine...

Pahalılık

Pahalılık. Pahalılık. Pahalılık. Pahalılık...

İstinden ne kadar korktukları. İstinden ne kadar korktukları. İstinden ne kadar korktukları...

edebiyat alanında halkın odaya. edebiyat alanında halkın odaya. edebiyat alanında halkın odaya...

İşçi 12 Mart'tan sonraki. İşçi 12 Mart'tan sonraki. İşçi 12 Mart'tan sonraki...

Tekstil Edirne'de güçleniyor

Edirne Kitle Büro su bildirdi. Tekstil Edirne'de güçleniyor. Edirne Kitle Büro su bildirdi...

Tekstil işçilerinin, sermayenin. Tekstil işçilerinin, sermayenin. Tekstil işçilerinin, sermayenin...

kitle

Yönetim Yürütme Kurulu. Yönetim Yürütme Kurulu. Yönetim Yürütme Kurulu...

İşçilerin kararlılığı. İşçilerin kararlılığı. İşçilerin kararlılığı...

İşsizlik ve pahalılığın halkın demokratik iktidarı yıkacaktır. İşsizlik ve pahalılığın halkın demokratik iktidarı yıkacaktır...

Sömürücülerin kârları yeniden ayarlandı. Sömürücülerin kârları yeniden ayarlandı...

Gençliğe saldırılar faşist ortam yaratma çabalarıdır. Gençliğe saldırılar faşist ortam yaratma çabalarıdır...

CHP kendine paşalar buldu. CHP kendine paşalar buldu. CHP kendine paşalar buldu...

Antep'te yoksul köylüler direniyor. Antep'te yoksul köylüler direniyor...

İktidarı yıkmak için. İktidarı yıkmak için. İktidarı yıkmak için...

İşsizlik ve pahalılığın halkın demokratik iktidarı yıkacaktır. İşsizlik ve pahalılığın halkın demokratik iktidarı yıkacaktır...

Sömürücülerin kârları yeniden ayarlandı. Sömürücülerin kârları yeniden ayarlandı...

Gençliğe saldırılar faşist ortam yaratma çabalarıdır. Gençliğe saldırılar faşist ortam yaratma çabalarıdır...

CHP kendine paşalar buldu. CHP kendine paşalar buldu. CHP kendine paşalar buldu...

Antep'te yoksul köylüler direniyor. Antep'te yoksul köylüler direniyor...

İktidarı yıkmak için. İktidarı yıkmak için. İktidarı yıkmak için...

İktidarı yıkmak için. İktidarı yıkmak için. İktidarı yıkmak için...

Demokrasi mücadelesinin öncüsü işçi sınıfıdır

Çağımız kapitalizmin tekelileştiği, asalaaklaştığı, emperyalistleştiği çağdır. Çağımız emperyalizme ve kapitalizme karşı, dünyanın dört bir köşesinde, işçi sınıfı öncülüğündeki emekçi halkların mücadele ettikleri, zaferler kazandıkları çağdır.

Burjuvazinin tüm devrimci barutunu tükettiği... Artık gericileştiği ve tutucu laştığı... Emperyalistleşerek kendi burjuva demokrasisini bile özünde diktatörlük olan sahte demokrasiyi bile habire inkâr ettiği... Burjuvazi içinde küçük bir tekelci azınlığın, tüm kapitalist dünya ve emperyalist sisteme bağlı sömürülen ülkeler üzerinde emperyalist burjuva tahakkümünü ve baskısını kurmaya çalıştığı... Burjuva demokrasisinin bile inkârı demek olan, tekelci zümrenin (finans kapitalin) açık diktası faşizmin, emekçi sınıflar üzerinde bir tehdit olarak durduğu çağımızda, gerçekten ilerici, EN DEVRİMCI SINIF İŞÇİ SINIFIDIR.

İşte bu yüzden çağımızda, demokratik mücadelenin ve demokratik devrimin öncüsü de artık gericileşmiş olan burjuvazi değil, işçi sınıfıdır.

Bu gerçeğin görülmemesi, kavranmaması ve ustaların bu konuda söylediklerinin unutulması bizi iki üç yanıla götürür:

Birincisi: Demokrasiyi burjuvazinin işi saymak ve işçi sınıfı demokrasisine varana kadar, işçi sınıfının aynı zamanda demokrasi için de, hatta mevcut kısıtlı demokrasisinin sınırlarını genişletmek için de mücadele edeceğini inkâr etmek. Bu bir «sol» lafazanlıktır. Demokrasiyi burjuvazinin istediği sınırlar içinde tutmak, ve demokratik özgürlükler için savaşmamak sol görünümü sağlıktır.

İkincisi: demokrasiyi burjuvazinin işi saymak ve demokratik mücadelede işçi sınıfını burjuvazinin kuyruğuna takmak, burjuvaziden medet ummak... Bu bir «sağ» tutumdur.

Bir yandan işçi sınıfı demokrasisinin yerleşmesi ve sosyalizme geçiş için mücadele ederken, işçi sınıfı, tüm demokratik güçlere öncülük yaparak, aynı zamanda mevcut burjuva demokrasisinin sınırlarını genişletmek, zorlamak için de mücadele verir. Bir yandan durmaksızın «gerçek demokrasi»nin sadece işçi sınıfı demokrasisi olduğunu kitlelere anlatırken, öte yandan her an içinde faşizmin tohumlarını barındıran burjuva demokrasisini genişletmek için de mücadele eder.

SAF DEMOKRASİ YOKTUR:

«Saf demokrasi» masallarına kanmayalım. Saf demokrasi diye birşey yoktur. Sınıflı toplumda demokrasi her zaman sınıf demokrasisidir.

«Sağduyu ve tarihe alay etmiyorsak, farklı sınıflar varolduğuça «saf demokrasi»den değil, sadece sınıf demokrasisinden söz edilebileceği açıktır. «Sağ demokrasi» işçileri kandırmaya çalışan liberalin yalanından ibarettir. Tarih, feodaliteye son veren burjuva demokrasisini ve burjuva demokrasisini tasfiye eden proletaryaya demokrasisini tanıtır... Burjuva demokrasisi, Orta Çağa göre büyük bir ilerleme olmakla birlikte, her zaman dar, kemirilmiş, yanlış, ikiyüzlü bir demokrasi, zenginler için bir cennet, sömürülenler, yoksullar için bir tuzak ve kandırma olarak kalır. (Kapitalist rejimde, başka türlü olması mümkün değildir (Lenin).

Şu halde, işçi sınıfı devrimcileri, mevcut burjuva demokrasisinin nemem demokrasi olduğunu, tüm sınırlarını ve «saf demokrasi» kandırmaclarını bilirler. Ama, emperyalizm çağında, tekelci burjuvazinin, bu sınırları da her an daraltma çabalarını ve eğilimlerini tesbit ederler. İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin yüzlerce yıllık mücadele sonucunda kazanmış oldukları hakların hiçbirinden

bir millim bile taviz vermemek ve sürekli olarak yenilerini kazanmak için demokratik mücadele verirler...

BURJUVA DEMOKRASİSİ VE FAŞİZM:

Sık sık yapılan ve sonunda, işçi sınıfının demokratik mücadelesini küçümsemeye, yok saymaya götüren veya bu mücadele sırasında uygulanacak taktikleri hiçe sayan, yanlış saptayan «sol» hata, burjuva demokrasisinin çeşitleriyle, faşizmin çeşitlerini birbirine karıştırır. Faşizmi, burjuva demokrasisiyle bir sayar. «Burjuva demokrasisi faşizmdir. Arada fark yoktur» diyerek, yine burjuva demokrasisini zorlama, mücadelesini inkâr eder.

Gerçekten de, burjuva demokrasisi, hele kapitalizmin ve burjuvazinin emperyalistleştiği çağımızda, bir avuç sömürücü azınlığın geniş emekçi yığınları baskı ve tahakkümüdür. Tüm burjuva demokrasisi, diktatörlüğü, açık faşizm olmasa bile, faşizmin tohumlarını her an içlerinde barındırır. Ama yine de burjuva diktatörlükleri ile faşist diktatörlükler arasında, işçi sınıfı sosyalistlerinin asla gözden kaçırmamaları gereken farklar vardır. Bu farkları görmemek, bizi demokrasi için mücadeleyi, mevcut demokratik ortamın gelişmesi için mücadeleyi küçümsemeye ve yok saymaya götürür. Ve yanlış bir değerlendirmeyle sınırlı burjuva demokrasisinin içlerinde taşıdıkları faşizm tohumlarının yeşermesinden de sorumlu oluruz.

«Biz anarşist değiliz ve biz belli bir ülkede nasıl bir politik rejimin varolduğu sorusuna ilgisiz kalamayız: Demokratik hak ve özgürlükler en kısıtlanmamış durumda bile olsa, burjuva demokrasisi biçimindeki burjuva diktatöryası mı, veya açık faşist biçimdeki burjuva diktatöryası mı... İşçi sınıfının uzun kararlı mücadele yılları boyunca söke söke kazandığı demokratik-zaferlerin her santimini savunacağız ve bu kazanımların yaygınlaşması için mücadele edeceğiz. (Dimitrov), Evet demokratik mücadelesinin biçimlerinin taktiklerini bu doğru tesbit belirlir ve demokratik mücadelenin biçimlerini, taktiklerini bu doğru tesbit belirlir ve demokratik mücadele bu doğru tesbit üzerine başarıya ulaşır.

NEDEN DEMOKRASİ İÇİN MÜCADELE:

Burjuva demokrasisinin sınıf karakterini ve özünde nasıl bir burjuva diktatöryası olduğunu açıkça çıkarırken, Lenin, demokratik mücadelenin önemini de her defasında tekrar tekrar vurgulamıştır. Neden işçi sınıfının demokratik mücadelesi bu derece önemlidir?

«Marksizm bize, «oportünizmle» mücadele ederken mevcut kapitalist toplumun burjuvazi tarafından kurulmuş ve yine burjuvazi tarafından soysuzlaştırılmış

demokratik kurumlarının kullanılmasını reddetmenin, oportünizme kayıtsız şartsız boyun eğmek olduğunu öğretir.» (Lenin)

«Demokrasi olmadan sosyalizm şu an anlamda imkânsızdır. 1—İşçi sınıfı eğer demokrasi için mücadele içinde hazırlanmazsa sosyalizmi başarıya ulaştıramaz. 2—Başarıya ulaşsa bile, sosyalizm demokrasiyi bütün boyutlarıyla gerçekleştirmeden başarısını sürekli kılıp insanlığı daha ileri aşamalara götüremez.» (Lenin)

«Sosyalist devrim, sadece tek bir cepheye verilen bir savaş, tek bir eylem değildir... Bütün cephelerde, yani tüm ekonomik ve siyasal meselelerde verilen ve ancak burjuvazinin mülksüzleştirilmesiyle sona erebilecek bir dizi savaştır. Demokrasi için mücadelenin, işçi sınıfını sosyalist devrimden uzaklaştıracağı, sosyalist devrimi geri plana iteceği, çarpıtacağı kurum büyük bir yanıltır. Aksine, başarı kazandırdığı halde gerçek demokrasiyi kuramayan bir sosyalizm düşünülmemeyeceği gibi, eğer işçi sınıfı demokrasi için genel, sistemli ve devrimci bir mücadele sürdürmüyorsa, burjuvaziye karşı zafer kazanmaya hazırlanamaz» (Lenin)

Burjuva demokrasisinin sınırlı yapısını, içinde barındırdıkları faşizm tohumlarını ve tüm burjuva demokrasisini var olan sınıf tahakkümünü iyi kavramak. Öte yandan demokrasi için mücadelenin önemini vurgulamak, ustaların, gerçek diyalektik düşünme ve davranma yeteneklerinin ve sosyal pratiğin derslerinin türüdür.

Hele burjuva demokrasisinin, yer yer finans kapitalin açık diktasına yani faşizme dönüştüğü, her yerde de bu eğilimi gösterdiği çağımızda, bu diyalektik bütünlüğü kavramak, demokratik mücadeleyi asla ihmal etmemek ve önemini küçümsememek, demokratik mücadeleyi işçi sınıfından ve onun öncülüğünden soyutlamak en önemli görevlerimizden biridir.

Demokratik mücadeleyi «burjuva liberallerine» veya «küçük burjuva demokratlarına» bırakamayız. Onların öncülüğünde yürünen bir demokrasi mücadelesi hiçbir zaman halkın demokratik iktidarna varamayacak, faşizm tehlikesini hiçbir zaman ortadan kaldıramayacaktır.

ÇAĞIMIZDA DEMOKRASİ MÜCADELESİNİ TUTARLI OLARAK SONUNA KADAR GÖTÜRECEK TEK GÜÇ İŞÇİ SINIFIDIR.

Demokrasi mücadelesini işçi sınıfından soyutlamayalım, demokrasi mücadelesini küçümsemeyelim, ihmal etmeyelim.

Demokrasi için burjuva demokrasisini zorlamak için faşizmi geriletme için mücadele işçi sınıfının ve sosyalistlerin ertelenmez gündem maddesidir.

Ekonomik-Demokratik haklarımız için savaşalım

İşçi sınıfımızın mücadelesinin yeni ve yoğun bir yükseliş dönemi yaşadığı bu günlerde, siyasal ve ekonomik örgütlenme süzülüşü hemen her direnişte kendini gösteriyor. Demokratik haklarına sahip çıkma ve bu hakları koruma kararlılığı, işçi sınıfının bütün eylemlerine yansıyor. Bu birikimin mücadelesi ve eyleme dönüştüğü isteklerin artık alanlarca haykırıyor. Duvarlarda afişler hale geldiği günümüzde burjuvazi bu gelişmeleri, bir yandan faşist güçlerini harekete geçirerek, sarı şebekeleri seferber ederek, zorbalığı kol gezdirerek göğüsleme çabalarına; bir yandan da çoğu sınırlı burjuva demokrasisine dahi aykırı düşen bir dizi antidemokratik yasayı işçi sınıfı hareketinin önüne dikiyor.

Demokrasiyi güdükleştiren, güdümlü ve sahte kılan, ekonomik demokratik mücadeleyi engellemeye yönelik bir antidemokratik

yaşadığı karşı sık sık patlak veren tepkiler, genel baskı ve zulümle önlenmek isteniyor. Evet, burjuvazi adım adım geriliyor. İşçi sınıfımızın demokrasi mücadelesi her geçen gün yeni mevziler kazanıyor. Ancak antidemokratik baskı duvarının tuğlalarını oluşturan bu yasaların kaldırılması için mücadele etmek, sınıfımızın mücadele gündeminin ilk maddeleri haline gelmiştir. Siyasal ve ekonomik örgütlenmemizi kısıtlayan, kimi zaman imkânsız kılan tüm antidemokratik yasaların derhal kaldırılması için mücadeleye gün kaybetmeden başlamak zorunluluğu vardır.

Madem ki demokrasi burjuvazinin baskılarını adım adım yenerek en güçlü mücadeleyle gerçekleştirilecektir, madem ki gerçek demokrasiyi işçi sınıfına hiç kimse «armoğan» etmeyecektir. O halde en gür sesle tekrarlayalım:

Demokrasi için ilerli!.

ten her türlü silaha donatılmış sermayedar sınıfın eline lokavt silahı da verilince, baştaki duruma dönmekte; bir anlamda hiç bir ileri demokratik hak kazanılmamış olmak. Nitekim bunu bilen patronlar, 1961 Anayasa'ya lokavt diye bir hak koydurtmaya cesaret edememişler, onu üstü örtük bir şekilde 275 sayılı antidemokratik grev ve lokavt kanununun maddeleri arasında gizlemek yolunu seçmişlerdir.

Patron zulmünün sembolü 17. madde kalkmadıkça demokrasiden söz edilemez

Bugün işçilerin başında salınan bir kılıç var: İş Kanununun 17. Maddesi. Bu maddede yer alan ve ustalıkla kullanılan patronlar, işçi sınıfının bütün ekonomik ve siyasal örgütlenme girişimlerini zaafa uğratabilmekte, demokratik ve ekonomik hak isteklerini göğüsleyebilmektedirler.

Nedir bu 17. Madde? Kanunla birlikte okuyalım. Burjuva demokrasisi gartlarında bile yer alamayacak olan bu yasa şöyle diyor: «Süresi belli olsun ya da olmasın, sürekli hizmet aktilerinin de işveren aşağıdaki hallerde, dilersen hizmet aktini sürenin bitiminden önce veya bitirim öncelini beklemeksizin feshedebilir.»

Bir de «sağıdaki hallerde» de dendiğini bakalım. Önce sağlık, bulguncu hastalık gibi bazı durumlara saydıktan sonra

Ortülü lokavt demek olan 24. madde kaldırılmalıdır

«Ahlak ve iyilik kuralına uymayan haller ve benzerleri» deniyor ve büyük bir hayasızlıkta sunular soruluyor: «İşçinin işverene yahut bunların alle fiyelerinden birinin şeref ve namusuna dokunacak sözler sarfetmesi veya davranışlarında bulunması, yahut işverene hakkında şeref ve hayas yet kırıcı asılsız iftihar ve isnatlarında bulunması»

«İşçinin, işverene yahut onun ailesi fiyelerinden birine yahut işverenin başka işçisine satış masası...»

Görülüyor, patron, elindeki bu mükemmel silahı, pervasızca kullanabilir. Dilediği işçiyi «kasının üstünde gözün varsa» deyip isten çıkarabilir. Bunlar kuru iddialardan ibaret değildir. İşyerinde bulunan bir kaç patron usafı (her iş yerinde vardır böyleleri) fanatiklik etmekte ve uydurma tutanaklarla işçi sınıfından en yığılırında fedakâr unsurları bir bir ayıklanmakta, sıcak üretimin dışına itilmekte, geniş kitlelerle bağları koparılmakta ve işsizlikle, açlıkla tehdit edilmektedir. İsrarla belirtmek gerekir: bu antidemokratik kanun maddesi, doğrudan doğruya işçi sınıfının ekonomik ve siyasal örgütlenmesine yönelmiş bir hangeridir. Patron sınıfı bu silahı özellikle bu amaçla kullanmakta, fabrikalarda ar. kadavralarına önderlik eden, onları örgütleyen, işçi sınıfı bilimini işçi sınıfı saflarında yaygınlaştırmak için kararlılıkla çalışan militanlar bu madde yardımıyla «kıyma»

Ortülü lokavt demek olan 24. madde kaldırılmalıdır

Az dündür. Hele ne işçi sınıflarıyla yakından ilgili olmayan çevrelerde hiç bilinmez. Burjuvazi lokavtı her zaman uygulayabilmek için ve özellikle sendikacı örgütlenmenin ilk basamağında, bu örgütlenmeyi kırabilmek için, İş Kanunu'nun maddeleri arasında ustaca gizlenmiş olan 24. maddeyi kullanmaktadır. Bu maddeye dayanarak, işçilere topluca yol verilebilmektedir. Kanun işverene «işlerini daraltmak, yada işçilerin azaltmak amacıyla işverenler toplu olarak işçi çalıştırabilmek için bir ay önce, den haber vermede yükümlü kılınmıştır. Ancak bunun da kilitli «kolayca bulunmuştur. İşverenler. Bölge Çalışma Md.

İlk defa sendikalaşan işyerlerinde patronlar bu silahı bol bol kullanmakta ve 1974 yılında bir işyerinin sendikası işçi çalıştırabileceğini kabul eden bu talan gelenekçi vurguncular takımı, sömürülenleri de, he de yoğunlaştırılmakta dirlir.

Yeterince kamuoyuna mal olmayan 24. maddenin işçülükü geniş kitlelere duyurmak, onun «örtülü lokavt» demek olduğunu aralıksız teşhir etmek ve kaldırılması için çaba göstermek demokratik mücadele görevlerimizden biridir.

İşkolları yönetmeliği antidemokratik bir engeldir

Bugün, kanun gücünde bir yönetmelikle Türkiye işçi sınıfı tam 34 işkoluna ayrılmıştır. Bunun açık anlamı, işçi sınıfımız 34 parçaya bölünmüştür. İşverenlerin karşısına 34 parçadan oluşmuş cılız bir güç olarak çıkmak zorunda bırakılmış olmaktadır. Oysa sermayedar sınıf, işçi sınıfının karşısına hiç de böyle çıkmamaktadır. Bankalarıyla, diğer kredi kurumlarıyla, borsa ve odalarıyla boy ölçüştüğü düzen olarak tanımladıkları burjuva demokrasisini sadece kendileri değil, işçi sınıfını da, her türlü baskıya uğratan bir araç haline getirmişlerdir.

Oyleyse işçi sınıfımızın ekonomik ve siyasal örgütlenmesini kısıtlayan bütün maddeler gibi, işçi sınıfımızı bölün, güçsüzleştirme işkolları yönetmeliğini derhal düşenlen, mesli gerekmediktedir. Yönetmeliğin yeniden düzenlenmesi işkoluna ayrılmış bir tamamen kaldırılması ya da asgariye indirilmesi şeklinde anlaşılmalıdır. Gerisi bir yeni aldatmaca olacaktır.

Grev sınırsız kullanıldığı takdirde gerçek bir demokratik hak olabilir

İşçi sınıfının yıllar yılı silah derekesine düşürmüştür. Bir kere işçilerin önüne konan bir dizi bürokratik engel, patronlara, grev öncesi, her türlü savunma tedbirini alma, grevi zararsızca atlatma olanakları tanımıştır. Bu gün bir sendika, uyus. (Devamsız, sayıdaki)

1960
SONRASI
SOL
HAREKETİN
ELEŞTİRİSİ

Türkiye işçi partisi : (VIII) Türkiye işçi Partisi: Sonuç

1960'larda hele 1967'den sonra, Türkiye sosyalist hareketinde çeşitli çizgiler, farklı gruplar, farklı mihraklar ortaya çıktı. Türkiye İşçi Partisi, bu çizgiler, gruplar, mihraklar arasında tek siyasal partiydi. Bu yüzden, 1960 sonrası sol hareketi incelerken ve eleştirirken, Türkiye İşçi Partisi hem öncelikli hem de önem kazanıyor. Çünkü, Parti olarak, bu dönemin fazla ve sevaplarından en fazla sorumlu olan TIP'tir. Hatta TIP dışında ortaya çıkan sapmaların, yanlış eğilimlerin bile, bir ölçüde TIP'in yetersizliklerinden kaynaklandığını söyleyemeyiz gerekir. Objektif ve subjektif şartları ne kadar hesaba katarsak katalım, son tahlilde, Türkiye Sosyalist hareketinin tarihi yazılırken ve 1960-1970 dönemi incelenirken, TIP'in sorumluluğunu görmemiz gerekir. İmkansız olacaktır.

İdeolojisi, eylemi ve örgütüyle TIP, genel anlamda bir sosyalist parti oldu ama, İŞÇİ SINIRININ SOSYALİST PARTİSİ olmadı. TIP, demokratik mücadeleyi uzun bir dönem başarıyla yürüttü, sosyalizm sözcüğünü tabu olmaktan çıkardı, ama demokrasi, bağımsızlık, sosyalizm mücadelesinin bütünlüğünü kuramadı, kısaca söyleyebiliriz, hiçbir zaman işçi sınıfının devrimci örgütü, iktidarı yürüten, iktidar hedefleyen örgütü olmadı. TIP 12 bin üyeli bir kitle partisi oldu ama, hiç bir zaman işçi sınıfının öncü müfrezesi olmadı gibi, kitleleri de örgütleyemedi, kitlelerin güvenini kazanamadı.

Böylece, Aybar döneminin gevşek örgütlenmiş, popülist, parlamentarist partisi, 1970'den sonra bu defa hem sosyalist militanların çok büyük bir çoğunluğundan, hem de kitlelerden bütünlütle koparak, dar bir aydınlar, aydın sosyalistler, gurubu haline geldi ve

Türkiye'deki sosyalist potansiyel barındıran Parti niteliğini büyük ölçüde kaybetti, TIP Türkiye'de herşeyin kendinden başladığı iddiasıyla ortaya çıktı. Bu yüzden ne bir geleneğe bağlandı, ne de bir gelenek bırakabildi.

12 Mart sonrasında yöneticileri tutuklanıp, daha sonra da Anayasa mahkemesi kararıyla kapatıldı, TIP'ten arda kalan 10 yıllık bir sosyalist parti geçmişi ve çalışmaları mutlaka yaratması gereken işçi arasında kökleşmiş, ülkenin çeşitli bölgelerinde sesini duyuran ve sosyalist çalışmaları sürdürmesini bildiren bir kadro değil, TIP'in bütün eylemlerini yürütmüş fedakâr ve yığıt pek az unsur dışında bir zamanlar TIP'e oy vermiş, bugün çoğu mücadeleci çoktan bırakmış veya CHP'yi benimsemiş tek tek TIP'liler oldu.

İncelememiz boyunca cevap veremeye çalıştığımız soru, bir dönem (1962-1967) Türkiye'deki sosyalist hareketi ve kadroları büyük ölçüde için de barındıran, umut olan, demokratik mücadeleyi başarıyla sürdüren, aydınların desteğini alan ve sonraları hiçbir sosyalist grup veya örgütün sahip olmadığı imkânlarla, dönemin şartlarında sahip olan TIP'in, 1970'e gelindiğinde, güleneceği yerde neden güçsüzeleştiği, Parti olma niteliğini bile kaybetmişti, neden işçi sınıfını örgütleyemediği, neden en azından (kendisi işçi sınıfının sosyal örgütü, öncü müfrezesi olamazsa bile) bir işçi sınıfı partisinden hazırlayan, o partinin kadrolarını yetiştiren okul olmadı, neden faşizm şartlarında kapatıldığı zaman, partinin bittiği sorulardır.

Bu soruların cevabı, inceleme, eleştiri boyunca, teori, eylem, örgüt bütünlüğü içinde verilmeye çalışılır.

Üç cümlede özetleyecek olursak: Teori temeli sosyalizmin biliminden sapmaya, daha doğrusu bilimsizliğe dayanıyordu. Devrimci teori yoktu. Devrimci teori eksikliği eylemsizliği, eylemsizlik de pasifizmi getiriyordu. Yani devrimci pratik eksikti. İkisinin birleşmesi partide revizyonizmi hakim kılıyordu, ki revizyonizmin ideolojisi temel üzerinde nasıl sağlam bir örgüt kurulabilirdi. TIP'in örgüt ilkeleri ve örgüt yapısı, bütün diğer hastalıklardan yansıdığı bir aynaydı. TIP örgütü hiç bir zaman işçi sınıfının siyasi otoritesi olamadı.

Bir de, TIP'in, inceleme ve eleştirimizi üzerine temellen, dördüncü doğuş hastalığı vardı ki, daha başlangıçta tedavilemeyeceği yerde, yapı bu hastalıkların kurulumu, tu ve o hastalıkları daha vahim hale getirmeye yarandı: Bu üç hastalık sendikacılık, popülizm, parlamentarizmdir.

İşte, çok kısa şekilde Türkiye İşçi Partisi'nin on yılının eleştirisi budur. Bu kısaca söylenene eklenenecek tek nokta, bazı eksik ve aksaklıkların, hatta hastalıkların, 1965'lere kadar, dönemin şartları hesabına katılarak bir ölçüde mazur, hatta yer yer zorunlu ve kaçınılmaz görülebileceğidir. Örneğin meşruyet maddesi zorunluluğu bu objektif şartların başında gelir. Nitekim TIP'in yapısı Türkiye ortama uygun ve önde gitmiş TIP güçlü olmuş, destek bulmuş, sosyalistlerin umutlarını kesmedikleri örgüt olmuş, ama 1965, hele 1968'den sonra, Türkiye'deki sosyalist hareketin ve kadrolarının gelişmesinin arkasına düşünen, yani devrimci ortamla birlikte geleceği yerde o gelişmenin ardında kalınca, güçsüzleşmiştir, 1970'lerde, Dördüncü Büyük kongrede, TIP'in ye-

ni bir partiyeye dönüşmekte olduğu ve gerek kadrolardan, gerekse kitlelerden teorik edilmesinin bir «arınma» olduğu ne kadar söylenirse söylene, bu «arınma» ya inanamak son derece güçtür. Sonraki günler, söz konusu olanın, bir arınma değil, bir «başalma» ve güveni yitirme, kadroları kaybetme, giderek bitme olduğunu göstermiştir.

Bu durumda sadece Aybar'ı ve Aybarcılar değil, Aybar'ın kesin sapmalarına ve partiyi götürmek istediği yere karşı ancak 1968 sonunda muhalefet geçen, 7 yıl boyunca tüm günahları paylaşan ve aynı şeyleri savunan yönetici kadronun tümünü sorumlu görmek gerekir. Ve bu sorumluluk ancak ciddi ve köklü bir eleştirinin ışığında ortaya konabilir. Yoksa, TIP'in 10 yılını bütünüyle objektif şartların bir zorunluluğu saymak ve tüm yetersizlik ve hataları objektif şartlara yüklemek, aynı yanlışlara dirmek demektir. Bu yanlışlar ve sonuçları küçümsemek türden değildir.

TIP'in on yılının bugün bizler için derslerle doludur. Bu derslerden yararlanmayı bilmemiz ve TIP eleştirisini aynı zamanda, o dönemde hareketin için de yer alanlar olarak bir öz eleştiri şeklinde kabul etmemiz gerekir. Esas olan, bağımsızlık ve küçük dükkânçılık eğilimleriyle hataların, yanlışların hastalıkların üstünü örtmeye çalışmamaktır. Tarık, his ne kadar örnek istesek de gerçekçi bütün açıklığıyla göserecektir.

İsmi birkaç temel noktayı, bir kere daha özetleyerek Türkiye İşçi Partisi'nin 10 yılı konusundaki incelememiz noktalayalım:

Meşruyeti ve Demokratik Mücadelesi

1961 sonrasında şartlarını dışlayacak olursak, TIP daha

1962'lerden başlayarak, 1964 ve 1965'lerde yoğunlaşan, ve bu dönemle sınırlı kalırsak, barış ve meşruyet ve demokratik mücadeleye devam edilir. Sosyalizm geniş kitlelere seslenişi duyurmuş, siyasal arenada farklı bir ses yükselmiş, tabii getirilmiş kavramların önemli bir kısmı yıkılmıştır.

1961 sonrasında demokrasinin gelişmesinde, kitlelerin hareketliliğinin ve demokratik mücadelelerinin, demokratik 1961 Anayasasının payı yanında o sıralarda büyük ölçüde TIP'in işçi örgütlenmesi olan sosyalistlerin ve Türkiye İşçi Partisinin payını asla unutmamak gerekir.

Bütün mesele bu demokrasi ve meşruyet mücadelesinin sınırlarının aşılmasını olmasındır; 1965'lerde, artık bu mücadele yeni bir sığrama noktasına geldiği, partide nitel bir değişim zorunlu ve ertelenemez olduğu halde, parlamentoya gömülmesidir.

Kitle Partisine Devam

TIP bir kitle partisi olarak doğmuş ve gelişti. Diyelim ki kurulduğu dönemin şartları kitle partisi yapısını zorluyor ve gerekli kılıyordu. Ancak, o kitle partisinin, vakit geçirmeyen kadrolar yetiştirmeye, sağlan örgütlenmeye yani bir işçi sınıfı partisine doğru gideceği yerde, böyle bir örgütlenmeyi ihmal edildi, gereksiz sayıldı ve kitle partisinin, tüm emekçilerin partisinden, Türkiye'nin şartlarında uygun ve geçerli tek model olduğunun teorisini yapıldı.

TIP hiçbir zaman, bir işçi sınıfı partisi olmadı. Kitle örgütü analiz partinin yönetimini belirleyen sendikacıların ve aydınların sosyal yapı ve ideolojilerine uygundu. Nitekim, parlamentarizm ve öncülüğü eğilimi bu temelden kaynaklanıyordu. Ve partiye damgasını vurdu.

Sırf parlamentarist bir örgüt ancak bir kitle örgütü yapılabildi. Türkiye sosyalist hareketinin ve ortamının gelişmesine katkı olarak, kuruluşuna aşağı yukarı 7 yıl sonra, Aybar'ı karşı parti için muhalefet bildirdiği sıralarda «derinleşmesine örgütlenmesine, kadrolar gereği vb. parti içinde ilk defa ifade edildi ve savunuldu. Böylece, 7 yıl «KIT-

le partisine», «parlamentarist örgütlenmeye» devam edilir. Ken bu yanlış ortak olanların ve savunularının bir kısmını, partide nitel bir değişimden söz etmeye başladılar. Oy sa, bu nitel değişimle buca yıl en gevşek bir kitle partisi modelini izlemiş ve artık militanlarını da kaybetmeye başlamış olan TIP'te mümkün değildi. Nitekim, 1970'de Dördüncü büyük kongrede «kadrolar partisi» benzeri kararlar, aslında zaten en geniş sosyalist kadrolardan teorik edilmiş, daralması, kitlelere bağları bütünlütle kopmuş olan TIP'in içinde düştüğü durumun zorlamasıydı.

Bu parti modeli, parlamentarizm, popülizm yaslanan böyle bir kitle örgütlenmesi a) İşçi sınıfının öncü müfrezesi olamadı. b) Genişliğin dinamizmini değerlendirecek gençlik içinden sosyalist kadrolar yetiştirip bünyesine almayı başaramadı, c) Kitleleri için de çalışmayı, kitlelerle sıkı güven ve destek bağları kurmayı gerçekleştiremedi.

Bütün bunlar yapılmasa bile, TIP en azından işçi sınıfı partisine giden bir basamak, kadrolar yetiştiren bir okul olabilir. Geçen haftalarda uzun uzun anlatılmıyormuş gibi «kadrolar yetiştirme» ve «teorik eğitim» konuları TIP'te hiçbir zaman ciddiye alınmadı. Reddedildi. Gereksiz görüldü. Bu konudaki uyarılar hasıraltı edildi.

Ve kısaca tekrarlarsak, sendikacılığın, popülizmin, parlamentarizmin bu temeldeki sacayağı örgütlenmesi, militanlardan korkan, sempatiyanları ve seğinden seğime o vereceklerle bir örgütlenme oldu.

Örgüt ilkeleri ve örgüt yapısı buna göre şekillendi.

Böyle bir örgüt yapısı çıkartırdı niyetsizliğini ve işçi sınıfını örgütlenmeye hedefinden uzaklığı belirtirdi. Öde yan dan bu yapı niyetsizliği ve uzaklığı besliyor, güçlendiriyor.

Devrimci Teori Olmadan Devrimci Pratik Olmaz

TIP, devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz teorisini bir kere daha ha-

yata geçmiş ve kanıtlamıştır. Temeldeki sosyalizmin bilimden uzaklık, özellikle Aybar döneminde bilimin reddi, TIP'in hastalıklarının başlıca nedenidir. Uluslararası işçi sınıfı hareketine inançsızlık, revizyonizm, Türkiye sosyalizmi adı altında sosyalizmden sapma, o bilimsizlikten kaynaklandı.

Eylemde, TIP'i yıkan, kadrolardan boşaltan, kadroların örgütüne olan güvenini sarsan; pasifizizm, uzlaşmacı eğilimler, burjuvazinin sınırları içinde kalma bile göstermeme oldu. Popülizm, parlamentarizm, Aybar dönemi sonrasında da EMEK çizgisinin simgelediği revizyonizm, hep temeldeki bilimsizlikten kaynaklandı. O bilimsizliğin bir ucu Aybar, yani burjuva sosyalizmi, öteki ucu Emek, yani sol sektör görüşüm altında gizlenen revizyonizm oldu.

«Türkiye sosyalizmi» Aybar sapsamının sloganıydı. Sosyalizmin biliminin, evrenselliğinin reddi, işçi sınıfı öncülüğünün, işçi sınıfının reddi anlamına geliyordu. «Sosyalist devrim» Emek revizyonizminin sloganı oldu. Sosyalist devrim tezi altında, kapitalizmin geleceği ve üretici güçleri geliştireceği, böyle işçi sınıfının da nicel nitel bakımdan geleceği, dünyanın emperyalizminin geri kalmış ve başlangıçta, o bilimmez zamana kadar beklediğinden sonra, günü gelince sosyalist devrim yapılabileceği tezi geliştirildi. Böylece «sosyalist devrim» sloganıyla «sol» göstererek, aslında «devrim» bilimsiz meyan bir geleceğe ertelenmiş devrim kaçaklığı bir kere daha gösterilmiş oluyordu.

Devrimci teori eksikliğinin, eylemdeki somut yansımaları, parlamentoyu tek eylem alanı görmek, hareketi ve partiyi parlamentoya hapsedmek, veya anti emperyalizm eylemden demokrasiyi kadar her türlü mücadeleyle, o ne zaman olacağı meğul «sosyalist devrim» sonrasına ertelenmek oldu.

Yine iktidar meselesinin ve eylemin bir parçası olarak «cephe» sorunu da gerek Aybar gerekse Aybar sonrası dönemlerde, yani tüm TIP tarihi boyunca ihmal edildi, yok sayıldı. Cephe parti içinde ku-

rumuş gibi davranıldı ve cephenin gereği inkâr edildi. Hâle sosyalist devrim fetişizmi içinde, sosyalist devrimi sadece işçi sınıfı yapacağına göre, cepheye bütünlütle gerek kalmadı (!), ittifaklar meselesi sorun olmadı. Hatta «şimdi parti güçsüzken cephe içinde kaybolabileceğini bu yüzden cephenin, ittifakın zamanı olmadığını» önesüren TIP ideolojileri bile çıktı.

Devrimci teorinin yokluğunda devrimci pratik gelişemedi. Devrimci pratikte gerilik, kadrolardan ve kitlelerden teorik olmayı getirdi. Teorik oludukça kendi kabuğuna çekilme, sektörlük arttı. Ve herşey yeni den başlamak bahasına bile olsa, elde kalanla, kadroları yeniden örgütleyebilme, partiyi yenibaştan inşa etme imkânı da kalmadı.

Devrimci Ortamdan Soyutlanma

Bir sosyalist partinin, hele 10 yıllık bir geçmişe sahip bir partinin, işçi sınıfının en bilgin, en fedakâr üyelerini, işçi sınıfı sosyalistlerini kadrolaştırması, devrimci ortamın işçileri böylece dalmış ve kitlelerle işçileri bulması gerekir. di.

TIP dayandığı temeller, yani doğuş hastalıkları, bu temeller üzerine kurulu örgüt yapısı ve örgütlenme ilkeleri işçi sınıfının öncü müfrezesi olmaya dönüşebilecek yapıda değildi. Sosyalistlerin kadrolaştırılmasını başaramadı. Kitlelere seslenmek sadece paralamo kürsülerinden veya seçim konuşmalarında yapılabildi. Bununla yetinildi. Emekçi halk, ezilen ürgat edebiyatı ajitasyonunu tamamını oluşturuyordu. Böylece kitleleri her seviyede örgütlemek, kitle olaylarını içinde dalmak ve onları yönlendirmek, kitlelerin sosyalizm doğrultusunda uyanmalarını sürdüren ve tutarlı şekilde başarmak görevi yerine getirilemedi.

Devrimci ortamdan ise ade- ta kaçıldı, TIP dışında gelişmekte olan başka sosyalist çizgiler görülmek istenmedi, önemsenmedi. Oysa bunlar, hataları sevapları, yanlışları doğruları ile mutlaka hesaba katılmak, hatalarla güçlü şekilde mücadele edilebilirdi.

(Devamı 5. Sayfada)

Sosyalizmin temel kavramları

İşçi sınıfının üç temel mücadele biçiminden birisi ekonomik mücadeledir. Ekonomik mücadelenin kısa bir tanımını şöyle yapabiliriz: İşçi sınıfının kapitalist düzen içinde ücret artışı ve daha iyi çalışma şartları ve sosyal haklar elde etmek için yürüttüğü mücadeleye ekonomik mücadelesi denir.

Ekonomik mücadele işçi sınıfının tarihte ortaya çıkan ilk mücadeledir. Kapitalizmin ilk gelişme dönemlerinde işçi sınıfı her türlü haktan yoksundu, işçiler çok düşük ücretlerle ve çok kötü şartlar altında çalışmaktaydılar. Öteyandan işçiler henüz sınıf bilincine erişmiş değillerdi, proletarya henüz daha yeni oluşuyordu. Bu nedenlerden bu dönemde, yani proletaryanın tarih sahnesine ilk çıktığı dönemde, işçi sınıfıyla burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesi, kendisini ancak işçilerin bazı acil ekonomisi ve sosyal hak talepleri ve bunları elde etme için patronlara karşı giriştikleri bir mücadele şeklinde ortaya koyuyordu. İşte ilk ekonomik mücadele böyle doğdu.

Ekonomik Mücadelede En Etkili Araç Grevdir

İşçi sınıfının ekonomik mücadelesinin yürütülmesinin en temel aracı her zaman grevler olmuştur. Patronlar işçilere daha iyi imkânlar tanımayı hiçbir zaman kendiliklerinden kabul etmedikleri için, işçiler haklarını her zaman zorla almışlardır. Patronları zorlamamın etkin biçimi de her zaman grevler, yani üretimin durdurulması olmuştur. Grev aslında işçilerin gös- terdiği büyük bir fedakârlıktır. Üretimin durması her iki tarafın da, hem patronların hem de işçilerin zararındır. İşçilerin zararındır, çünkü işçinin üretimde harcandığı işgücünün karşılığı olarak aldığı ücretten başka hiçbir geliri yoktur. Ve üretimin durduğu anda işçinin bütün hayat damarları tıkanmış demektir. Üretimin durması patronun da zararındır, çünkü onun varlığı üretim esasında yaratılan artı değere el koymasına bağlıdır. İşte işçilerin greve gitmeleri herşeyi aç kalmaktan tutun da, ellerindeki herşeyi kaybetmeye kadar, herşeyi göze almalılar demektir. İşçiler bu yüzden büyük bir fedakârlıkla bu lunarak greve giderler. Ama bunu patronları dize getirmek için yapmak zorundadırlar. Bu yüzden başka çıkar yol olmadığını bildikleri için, işçiler bu fedakârlığı sebe ve göze alırlar. İşçiler grevlerini birlik ve beraberlik içinde sonuna kadar sürdürebilirlerse, patronlar dize gelir ve işçilerin isteklerini kabul etmek zorunda kalır. Çünkü üretimin daha fazla durması, onu patronluktan da edecektir. İşçilerin zincirlerinden başka kaybedecekleri birşeyleri olmadığı için, onlar sonuna kadar dayanabilirler, herşeyi göze alabilirler, ama patronların kaybedecek çok şeyleri, özel mülkleri, zenginlikleri, fabrikaları vb. olduğu için, onlar bir yerden sonra teslim bayrağını çekmek zorundadırlar; ellerindeki korumak için bir yerden sonra işçilerin isteklerine evet derler.

İşte bu yüzden grevler işçi sınıfının mücadelesinde her zaman kullandığı ve kapitalizm varolduğu kullandığı etkili bir mücadele aracıdır.

Ekonomik Mücadele Örgütleri Sendikalardır

İşçiler ekonomik mücadelelerini ve grevlerini sendikalar vasıtasıyla yürütürler. İşçi sınıfının ekonomik mücadelesinin örgütleri işçi sendikalarıdır. İşçiler patronlara karşı ilk mücadele

vermeye başladıkları zaman, kısa zamanda patronlara tek tek karşı koymaları hiçbir faydası olmadığını görmüşlerdir. Bu durum onları önce tek tek fabrikalarda, daha sonra bölgelerde, illerinde ve giderek ülke çapında birleşmeye, örgütler kurma- ya sevk etmiştir. Sendikalar böyle doğmuştur.

İşçi sendikalarının görevi patronların karşısında işçileri temsil etmek, onların adına çıkarılmaları korumak ve işçilerin ekonomik mücadelesinde yardımcı olmaktır. İşçiler ilk sendikaları, ücretlerinden bir kısmını vererek, gerçekleştirmişlerdir. Grevlerde işçilerin ihtiyaçları sendikaları tarafından karşılanır. Bu yüzden işçi sendikaları ancak güçlü olurlarsa işçilerin grev fonlarını sağlayabilirler. İşçiler de bu gereği iyi bildikleri için her zaman sendikalarının güçlü olması için çalışırlar.

Sarı Sendikalar Patron Sendikalardır

Güçlü sendikalara sahip olan işçilerin, ekonomik mücadelelerinde her zaman başarılı olduğunu iyi bilen burjuvazi sınıfsal sendikaları zorlaştırmaya çalışmış ve bunda da zaman zaman başarılı olmuştur. İşçilerin güçlü karşısında çaresiz kalan patronlar, ancak onları bilerek, ve sendikaları kendilerine bağlı olarak çıkarıp yönlendirecekleri anlamışlardır. Sendikaları satın alarak, işçilerin bir kısmına çok iyi maddi imkânlar sağlıyor, işçileri bilmeye çalışmışlardır. Kanunları ve sendika tüzüklerini kendi çıkarlarına göre hazırlıyorlar, gerçek işçiler sendikalarını kurulumunu engellemeye çalışmış, kendilerinden yana çalışan sendikalar hayat hakkı tanımışlardır. Sarı sendikalar böyle doğmuştur.

Sendikalar genel olarak ikiye ayrılır: Sarı sendikalar, yani son tahlilde burjuvaziden yana olan sendikalar, ve gerçek işçi sendikaları, yani işçi sınıfının çıkarlarını gerçekten savunan, proletaryanın ekonomik mücadelesinde temsilcisi olan sendikalar. Sarı sendikaların görevi, çeşitli yollarla işçilerin çıkarlarını patronlara peşkes çekmek ve işçileri aldatmaktır. Bunun için patronlardan yardım görürler. Sarı sendikalar da çeşit çeşit, Pasifist sendikalardan, gangster sendikalara, sosyal demokrat sendikalardan, patronların kurdukları sendikalara kadar, eğer men sınıfların çıkarlarını kollayan bir çok sarı sendika çeşidi vardır. Bunlar kısa veya uzun vadede işçileri patronlara satarlar.

Görevimiz En Gericî Sendikalarda Bile Çalışmaktır

İşçi sınıfı sosyalistleri burjuvazinin bu oyunları karşısında her zaman uyanık olmalıdırlar. Onların görevi sarı sendikaların yıkılması ve bütün sendikaların gerçek işçi sendikaları haline gelmesinin sağlanmasıdır. Sosyalistler bunun için gerçek işçi yığınlarına sarı sendikaların gerçek yüzünü teşhir ederler, işçilerin sarı sendikacılara karşı bilinçlenmeleri için mücadele verirler. İşçi sınıfı devrimcileri bunun için bütün sendikalar da, en gericî sarı sendikalarda da çalışır, ve burularda devrimci bir işçi muhalefeti oluşturmak için sendikaların yönetimine gerçekten işçileri temsil eden devrimci işçilerin gelmesi için çalışırlar. Sosyalistlerin görevi her zaman en gericî sendikalarda bile çalışmaktır.

Gerçek işçi sendikaları devrimci, sosyalist sendikalardır. Bu sendikalar ancak işçi sınıfının siyasal partisinden iyi yösterile-

İşçilerin gerçek temsilcileri ve mücadelelerinde başarılı olabilmeleri, Sosyalistlerin görevi sarı sendikaları geriletmek, sosyalist sendikaları oluşturmaktır. İşçi sınıfının mücadelesi ancak bu şekilde bölünmekten ve burjuvazinin çıkarlarına alet edilmekten kurtulabilir. Bunun da tek yolu vardır; işçi sınıfı partisi öncülüğünde örgütlenmesi ve bilinçli bir mücadele.

Ekonomik Mücadele Niçin Gereklidir?

Ekonomik mücadelenin ilk mücadelesine biçimi olması, bu mücadelenin artık eskidiği, geçersiz olduğu anlamına gelmez. Kapitalizm varolduğu sürece, işçi sınıfı burjuvaziyeye karşı ekonomik mücadelesini sürdürmektedir. Çünkü işçilerin elde ettikleri her ekonomik ve özünde gene ekonomik olan her sosyal hak, işçi sınıfının sınıf mücadelesini bir adım ileriye götürür. Sermaye peşesinde bir gedik, bir yara açmış olur. Elde edilen her ücret artışı, her sosyal hak sermayenin karşında küçük de olsa bir azalma, bunun da ötesinde sermayenin bir gerilemesi demektir.

Öte yandan başarıyla yürütülen bir ekonomik mücadele, işçilerin güvenmesine ve kendilerine olan güvenlerinin artmasına da yol açar. Aynı başarı işçiler arasındaki birliği daha da kuvvetlendirir ve patronların hiç de yenilmez bir güç olmadıklarını onlara gösterir. Bu yüzden her ekonomik mücadele, içinde politik bir filiz de taşır. Ekonomik mücadele işçilerin sınıf bilincine ulaşmalarını da bir aracıdır. İşçiler ancak ekonomik mücadeleleri sırasında kendilerini ve patronların farklı çıkarlarını sahip sosyal sınıflar olduklarını ve bu iki sınıfın çıkarlarını uyumladığını anlarlar. Kendi çıkarlarını savunmak için patronlara karşı mücadelesinin gerekli olduğunu işçiler ekonomik mücadelede çıkarlar kavrarlar. Böylece proletaryanın sınıf bilincinin en üst biçimi olan sosyalist bilince ulaşmanın yolu açılmış ve mücadele politik bir öz kazanmaya başlamış olur. İşçiler kendi sosyal pratikleri içinde kapitalizmin içinde kaldığı sürece kurtuluş olmadığını kavrarlar.

Ekonomik mücadele her kapitalist toplumda her an gündemdedir. Ama bu mücadele genellikle küçük işçi gruplarının tek tek patronlara karşı mücadelesi şeklinde ortaya çıkar. Bir fabrikadaki işçiler daha iyi ücretler için kendi patronlarına karşı mücadeleye girerler. Fakat zamanla yalnız kendi patronlarına karşı yürütülen bir mücadelenin hiçbirşeyi halletmeye yetmediğini ve genel olarak bütün patronlara karşı çıkmak gerektiğini kendi sosyal pratiklerinde kavrarlar. Sosyalistlerin görevi bu bilincin geniş işçi yığınları içinde oluşmasını ve yayılmasını sağlamasıdır. Bu bir yerde ekonomik mücadelenin yeterli olmadığı, siyasal bir mücadelesinin verilmesinin gerektiğini de anlatılması demektir. Demek ki işçi sınıfının siyasal mücadeleye atılmasının şartı, onun ekonomik mücadele vermesi ve bu mücadelenin de olup olmadığını kendi sosyal pratiğinde yaşamaması gereklidir. Tek tek patronlara karşı yürütülen bir ekonomik mücadele işçilere yalnızca bu mücadelenin yetersizliğini öğretir. Ama onları bunun ötesine taşımak için bu mücadelenin ilerletilmesi, bu mücadeleyi vermeleri gereklidir. İşte bu yüzden biz ekonomik mücadelenin proletaryanın sınıf mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olduğunu ve hiçbir zaman ihmal edilmemesi gerektiğini söylüyoruz: Ekonomik mücadelenin gerekliliğini ancak maceracılar ve küçük burjuva anarşistleri, bugünden ya-

EKONOMİK MÜCADELE NEDİR?

Ekonomik Mücadele Niçin Yetersizdir?

Ekonomik mücadelenin çıkış noktası ve bir yerde de amacı işçilerin ücretlerinin artması ve çalışma şartlarının düzeltilmesidir. Bu mücadele özünde kapitalizme karşı değildir, kapitalizmin sınırları içinde verilir ve bu sınırlar içinde bazı düzeltme ve iyileştirmeler sağlanabilir, işçilerin ücretlerinin artması ya da çalışma şartlarının düzeltilmesi, kapitalizmin hiçbir temel niteliğini değiştirmez. Ücretleri emek, sermaye ve bu ikisinin ilişkisinden doğan artı-değer sömürüsü, işçi sınıfının ekonomik mücadelesi ne kadar başarılı olursa olsun varlıklarını gene sürdürdürürler. Toplumun sınıflara ayrılması, üretim araçlarının özel mülkiyeti ve buna sahip olanların siyasal egemenliği gene devam eder.

İnsanlığın geleceği proletaryanın sınıf mücadelesinin nihai başarısında, sınıfların ortadan kaldırılmasındadır. Bu yüzden yalnızca ekonomik mücadeleyle yetinmek hiçbir şey yapamaz. Sadece ekonomik mücadele, işçi sınıfının ve bütün insanlığın kurtuluşu için yeterli olduğunu savunmak, kapitalizmin bazı reformlarla düzeltilebileceğini, insanların yararına çalışan bir düzen haline gelebileceğini savunmak demektir. Sosyalistler bu görüşü ve bunu savunan burjuva ve küçük burjuva reformistlerine şiddetle karşı çıkarlar. Ekonomizmin, yani yalnızca ekonomik mücadele ile yetinmenin sürdürüldüğü ortadan kaldırmaya, çağını, tersine onun hayatını daha da uzatacağını söylerler.

Ekonomik mücadele ancak politik ve ideolojik mücadele ile birlikte yürütülürse, ve politik mücadeleye tabi olursa başarılı olur, proletaryanın sınıf mücadelesini ilerletir. Bu birliklik ise ancak işçi sınıfının siyasal partisinden öncülüğünde sağlanabilir.

Özetlersek

Ekonomik mücadele, işçilerin daha iyi ücretler ve çalışma şartları için verdikleri mücadele ve proletaryanın sınıf mücadelesinin vazgeçilmez bir parçasıdır. Ekonomik mücadeleyle redetmek ne kadar yanlışsa, onun önemini artırmak onu siyasal mücadelede soyutlamak da o kadar yanlıştır. Ekonomik mücadele işçilerin kendi sınıf bilinçlerine erişmelerinin ve kendilerinin partilerinin öncülüğünde siyasal mücadeleye atılmalarının ön şartlarını hazırlar. En başarılı ekonomik mücadele parti yolu gösterilmediği takdirde sosyalist sendikalarla verilir ve grevler her zaman en etkili ekonomik mücadele araçlarıdır.

«Meselâ tek bir fabrikada veya tek bir sanayi dalında grevler yoluyla bazı kapitalistlerin çalışma saatlerini azaltmaları, bu sağlama teşebbüsü salt ekonomik bir harekettir. Buna karşılık sekiz saatlik çalışma günü için yapılan bir hareket, siyasal bir harekettir. Bu yüzden bir işçinin aynı işçi sınıfı hareketleri, daima siyasal bir hareket, yani genel bir biçimde, genel toplumsal baskı gücüne sahip bir biçimde çıkarılması gerçekleştirilmeli amacıyla bir sınıf hareketi oluşturur. Bu arada, bu hareketler, belli bir ölçüde öncülük edecek örgütleri gerektirir ve karşılık olarak, bu hareketler söz konusu örgütün gelişme ve sınırlarıdır.»